

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

na úrokovú sadzbu. V závere sa uvádzajú návrhy pre ďalšie smerovanie poľnohospodárskej politiky v Poľsku.

Kľúčové slová: investície, Poľské farmy, dotácie, vládna agen-túra

References

Act of Agency Foundation – Official Journal no.1, pos. 2, 1994.
Czarny, B. E. - Bartkowiak, R. - Rapacki, R. 1998. Economy Foundations – Polish Economic Publisher. Warsaw.

- HAŁASIEWICZ, A. - KALETA, A. 2000. Rural areas entrepreneurship. Foundation of Agricultural Programmes Warsaw 2000.
HUNEK T. 2000. Agricultural sector development programming in Poland. Dilemmas of agricultural policy. FAPA 2000 Warsaw.
NASIŁOWSKI, M. 1999. Market system. Key Text Publisher. Warsaw.
Annual reports of ARMA activity in 2000 and 2001 – Warsaw 2002.

Contact address:

Grzegorz Spychalski, University of Agriculture of Szczecin, Economics Department, ul. Żołnierska 47, 71-210 Szczecin, Polland

Acta oeconomica et informatica 2
Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitriae, 2004, s. 40-44

OUTSOURCING INTEGROVANÝCH PODNIKOVÝCH INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV A INFORMAČNÝCH TECHNOLÓGIÍ NA SLOVENSKU

OUTSOURCING OF INTEGRATED ENTERPRISE INFORMATION SYSTEMS AND INFORMATION TECHNOLOGY IN SLOVAKIA

Štefan ČARNICKÝ, František SUDZINA

Ekonomická univerzita v Bratislave

The aim of the work is to define an application service provider, to point out types and potential advantages of the outsourcing of integrated enterprise information systems and information technology (IEIS/IT) usage and accompanied problems and risks. The article analyses the level of IEIS/IT outsourcing in Slovakia and compares it with the level measured in the U.S. by Accenture on the sample of Fortune 1000 companies.

Key words: integrated enterprise information system, information technology, outsourcing, empirical research

Outsourcing je považovaný u nás i v zahraničí za jeden z významných aspektov populárneho downsizingu – zoštíhlňovania spojeného s re-inžinieringom podnikových procesov. Integrovaný podnikový informačný systém a informačné technológie (IPIS/IT) ako nevyhnutná súčasť podnikania sa tomuto trendu nevyhli. Naopak, IPIS/IT sa stali jednou z prvých oblastí, v ktorej sa outsourcing uplatnil.

Výrazné zníženie nákladov na sieťovú komunikáciu, ktoré bolo spôsobené internetom a virtuálnymi súkromnými sieťami, stúpajúca ponuka a pokrok v bezpečnosti internetových transakcií vedú k čoraz širšiemu využívaniu outsourcingu IPIS/IT.

Hlavnými sourcingovými modelmi pre informačné technológie sú insourcing, buy-in, tradičný outsourcing a poskytovanie aplikačných služieb (ASP). Pri insourcingu sa používajú vnútorné podnikové zdroje pod vnútornou kontrolou. Pri modeli buy-in ide o používanie externých zdrojov pod vnútornou kontrolou. Pri tradičnom outsourcingu prevezme dodávateľ vlastníctvo nad zákazníkovými zdrojmi a vede ich v záujme zákazníka. Pri modeli ASP ide o prenajatie zdrojov, ktoré sú vo vlastníctve dodávateľa, a ich dodanie a poskytovanie cez internet.

Podľa Konzorcia poskytovateľov aplikačných služieb (Application Service Provider Consortium) sa poskytovateľ aplikačných služieb (ASP) definuje ako organizácia, ktorá ponúka a dodáva aplikačné vybavenie rôznym subjektom od dátových

skladov až po rozsiahlu počítačovú sieť. Služby ASP sa neformalne nazývajú „aplikácie na kliknutie“. Používateľia si môžu vybrať zo softvérových aplikácií od jedného alebo viacerých poskytovateľov za poplatok. Klúčovým bodom predaja služieb ASP je to, že poskytovateľom stačí kratší čas na prípravu a implementáciu nových softvérových aplikácií. ASP so svojimi hotovými aplikáciami by mohol byť zaujímavou alternatívou za prijateľnú cenu pre podniky s vysokou fluktuáciou pracovníkov, nedostatočnými organizačnými zdrojmi na udržanie pracovníkov a udržiavanie a aktualizáciu existujúcich aplikácií a vysokými kapitálovými požiadavkami na implementáciu hlavných informačných projektov. Najväčšími ASP pre oblasť riadenia podnikových zdrojov (Enterprise Resource Planning - ERP) sú SAP, Oracle, Peoplesoft, Great Plains a JD Edwards, pre oblasť riadenia vzťahov so zákazníkmi sú to Siebel a Convergys, pre produktivitu pracovníkov a komunikáciu sú to Microsoft, Netscape a Lotus a pre všetky typy elektronického obchodu CommerceOne, E.Piphany a Requisite Technology.

Outsourcing sa využíva v súčasnosti hlavne v USA, kde firmy boli akcionármi nútené znížovať náklady. Najčastejšie sa presúvajú tieto aktivity do Írska, Indie a niektorých krajín juhovýchodnej Ázie, kde je pracovná sila výrazne lacnejšia. Nejde však len o funkcie IS/IT, ale aj o prezentáciu firmy na internete. Americké firmy veľmi zvažujú prínosy plánovaných aktivít, ktoré súvisia všeobecne s internetom. Aj tie, pri ktorých by mohli vyu-

žiť outsourcing. Výnimku tvoria business-to-business projekty, ktoré prinášajú okamžité zníženie nákladov.

Vo všeobecnosti sa za dôvod outsourcingu považuje očakávanie, že podnik dosiahne zníženie nákladov. To vyplýva z toho, že nie sú potrebné in-house expertízy, pretože dodávateľia sú plne vybavení. Náklady súvisiace so softvérom, resp. hardvérom nevznikajú v predstihu. Je lepší aj cash-flow, pretože zákazníci platia len mesačné platby za aktuálne používanie, čo je výhodnejšie ako hromadné platby za softvérové licencie. Carlo (ASP) uvádza, že zákazníci v priemere ušetrili na celkových nákladoch z vlastníctva IPIS/IT až 70 % v prvom roku a 30–50 % v priebehu 5 rokov.

Existujú aj výskumy, ktoré poukazujú na iné výhody: získanie lepšej možnosti sústrediť sa na klúčové podnikatelské činnosti, získanie väčšej flexibility v podnikaní a zlepšenie služieb zákazníkom tým, že sa im budú môcť viac venovať, pretože sa nebudú musieť venovať starostlivosť o IPIS/IT. Výhodou je aj škálovateľnosť riešenia, ktoré rastie alebo klesá so zákazníckymi požiadavkami.

Z hľadiska komplexnosti poskytovaných služieb sa rozlišuje úplný (komplexný) a čiastočný (selektívny) outsourcing. Kontrakty na dodávky kompletnej služieb formou outsourcingu, keď sa jedna dodávateľská firma zaviazala k prebraniu zodpovednosti za celkovú správu IPIS/IT, boli spociatku veľmi populárne. Rastúca zložitosť IPIS/IT však priniesla zvýšenie nárokov na poskytovateľov outsourcingu.

Veľké podniky čoskoro zistili, že model založený na spolupráci s jedným dodávateľom je nevýhodný. Začali preto pochybovať o vhodnosti dlhodobých kontraktov, poukazujúc na dynamický vývoj na trhu s IPIS/IT. Pevné dohody o dodávkach služieb vyvolávali obavy, či dodávateľ bude schopný zabezpečiť budúce informačné a technologické potreby zákazníka. Na druhej strane si aj sami dodávateľia uvedomili, že nie sú schopní pokrývať rastúce informačno-technologické potreby vo všetkých oblastiach.

Preto sa objavil nový model, nazývaný čiastočný (selektívny) outsourcing. Tento model vychádza z faktu, že každý dodávateľ, či už poskytovateľ komplexných služieb, alebo špecializovaná firma, má určité silné oblasti. Dodávateľia sú potom vyberaní na základe skúseností a znalostí v určitých špecifických technológiách alebo priemyselných oblastiach, nie na základe schopnosti ponúknúť široký rozsah služieb. Podľa analýzy Gartner Group bude v najbližších rokoch väčšina podnikov využívať čiastočný outsourcing IPIS/IT ako rutinný nástroj na zvýšenie konkurenčieschopnosti a získanie nových zdrojov znalostí.

Využitie outsourcingu IPIS/IT nie je zatiaľ až také časté, ako by sa dalo očakávať. A to nielen u nás, ale ani vo svete. Medzi najčastejšie uvádzané bariéry intenzívnejšieho rozvoja patria: závislosť od poskytovateľa, riziko spojené s ukončením vzťahu či zaostávaním z svetovým vývojom, riziko úniku citlivých informácií mimo podniku, určitá nevratnosť strategického rozhodnutia (zdroje prevedené na poskytovateľa sa len veľmi ťažko obnovujú), nižšia flexibilita, nutnosť riadenia obchodných vzťahov s poskytovateľmi a v neposlednom rade aj to, že prínosy outsourcingu sa ťažko kvantifikujú.

Najnovšie zahraničné štúdie v oblasti outsourcingu ukazujú, že kym niektoré podniky ešte využívajú outsourcing svojich informačno-technologických funkcií s cieľom znížiť náklady, veľký počet firiem sa v súčasnosti snaží a v ďalšom období sa bude ešte viac snažiť o novú kvalitu vzťahov prinášajúcich pridanú hodnotu. Dlhodobé strategické ciele a snaha o získanie konkurenčných výhod nahradzujú úsporu nákladov ako primár-

ny dôvod outsourcingu IPIS/IT. Úspory nákladov podľa štúdie Dataquestu klesli až na nižšie miesto v rebríčku dôvodov, kym na vedúcich pozíciách sa umiestnilo zvýšenie úrovne služieb zákazníkom, sústredenie sa na klúčové otázky podnikania a zvýšenie efektívnosti využívania IPIS/IT. Podniky takisto očakávajú prínosy v podobe inovácií a ochranu pred možnými rizikami v budúcnosti.

Najväčšou novinkou v oblasti outsourcingu IPIS/IT je myšlienka tzv. hodnotového odmeňovania. Viac ako dve tretiny firiem v zahraničí, ktoré v súčasnosti rokujú o podmienkach outsourcingu IPIS/IT, sa snaží odmeňovanie dodávateľovi tesne zviazať s hodnotou, ktorú dodávateľ v rámci kontraktu skutočne prinesie.

Na Slovensku sú reálnymi problémami pri využívaní outsourcingu: nenasýtenosť trhu, neznosť skutočných vlastných nákladov, nedokonalá legislatíva v tejto oblasti, konzervativizmus manažerov a ich obava zo zneužitia informácií a lacná pracovná sila. Práve posledne menovaný faktor by sa však mohol stať výhodou. Slovenské podniky by sa mali snažiť stať zaujímavými poskytovateľmi služieb pre západoeurópske firmy, ktoré by po zjednotení zákonodarstva mali dôveru, na rozdiel od amerických firiem využívajúcich ázijských poskytovateľov, vo vzájomné vzťahy i vo vynútiteľnosti práva. Nemenej významným dôvodom je predpoved' veľkosti tohto trhu na rok 2006 inštitúciami Gartner Group, Dataquest, InfoTech Trends, Phillips Group, International Data Corporation a Data Monitor vo výške 7 až 25 miliárd USD.

Materiál a metódy

Výskum využívania outsourcingu IPIS/IT sa uskutočnil formou dotazníkov v roku 2004 na vzorke 356 a v roku 2003 na vzorke 234 podnikov so sídlom v Slovenskej republike. Kvôli svojmu špecifickému postaveniu sa neskúmali banky a poisťovne. Do vzorky neboli zaradené podniky zaobrajúce sa vývojom IPIS/IT ani poskytovatelia outsourcingu IPIS/IT.

Podiel využívania outsourcingu IPIS/IT sa skúmal z hľadiska subjektívne hodnotenej stability prostredia (na Likertovej škále 1–7) a podľa delenia na malé, stredné a veľké podniky (podľa počtu zamestnancov zo zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej podpore).

V príspevku bola pre všetky testy a intervale spoľahlivosti zvolená hladina spoľahlivosti $\alpha = 0,05$.

Interval spoľahlivosti pre parameter p binomického rozdelenia $B(n, p)$ na hladine spoľahlivosti α ($\alpha = \alpha_1 + \alpha_2$) bol vypočítaný ako

$$\bar{p} = \frac{(np + 1)F_{1-\alpha_1}[2(np + 1), 2(n - np)]}{n - np + (np + 1)F_{1-\alpha_1}[2(np + 1), 2(n - np)]}$$

$$p = \frac{np}{np + (np - np + 1)F_{1-\alpha_2}[2(n - np + 1), 2np]}$$

kde:

\bar{p} – horná medza intervalu spoľahlivosti,
 p – dolná medza intervalu spoľahlivosti. V článku boli zvolené $\alpha_1 = \alpha_2 = \frac{\alpha}{2}$.

Na porovnanie podielov využívania outsourcingu v k ($k > 2$) skupinách, čiže pre nulovú hypotézu $p_1 = p_2 = \dots = p_k$ sa použil test

$$\frac{\sum_{i=1}^k (p_i^2 \cdot n_i) - p^2 n}{p(1-p)} \sim \chi^2_\alpha(k-1)$$

kde:

n_i – počet podnikov v i -tej skupine,

p_i – podiel podnikov využívajúcich outsourcing v i -tej skupine.

Na porovnanie dvoch podielov sa použil Fischerov-Freemanov-Haltonov test (implementovaný v štatistickom programe NCSS), ktorý je (hlavne pri $n p_i < 5$) presnejší. Jeho ďalšou výhodou je priamy výpočet p-hodnoty (bez potreby výpočtu kvantilových funkcií príslušných rozdelení). Pre výpočet f_0 priradíme $f_{11} = p_1 n_1$, $f_{12} = (1 - p_1) n_1$, $f_{21} = p_2 n_2$, $f_{22} = (1 - p_2) n_2$. Potom

$$f_0 = \frac{\prod_{i=1}^2 f_{ii}! \prod_{j=1}^2 f_{jj}!}{\prod_{i=1}^2 \prod_{j=1}^2 f_{ij}!}$$

kde

f_{ij} – súčet i -tého riadku,

f_{ji} – súčet j -tého stĺpca

$f_{..}$ – súčet všetkých prvkov.

Pre výpočet p-hodnoty je nutné vygenerovať všetky možné kombinácie prvkov, ktoré majú rovnaké stĺpcové a riadkové súčty aké boli pri výpočte f_0 a spočítať hodnotu f rovnako ako f_0 . P-hodnota sa vypočíta ako súčet tých f , pre ktoré $f < f_0$. Čiže

$$\text{p-hodnota} = \sum_{\substack{\frac{\prod_{i=1}^2 f_{ii}! \prod_{j=1}^2 f_{jj}!}{\prod_{i=1}^2 \prod_{j=1}^2 f_{ij}!} < 0}} \left(\frac{\prod_{i=1}^2 f_{ii}! \prod_{j=1}^2 f_{jj}!}{f_0! \prod_{i=1}^2 \prod_{j=1}^2 f_{ij}!} \right)$$

Tento postup je možné použiť aj pre viac ako 2 podielov, vtedy by i nadobúdalo hodnoty od 1 až po k (počet vzoriek), ale výpočet je náročný na presné počítanie s mnohými desatinnými miestami. Neobsahuje ho žiadnen voľne šíriteľný štatistický balík. Ďalším problémom je časová náročnosť, ktorá rastie eksponenciálne vzhľadom na počet vzoriek.

Výsledky a diskusia

Outsourcing je relatívne novým fenoménom na Slovensku. Napriek tomu ho slovenské podniky využívajú. Výskum využívania outsourcingu IPIS/IT sa uskutočnil formou dotazníkov začiatkom tohto roku na vzorke 356 (z toho bolo 208 malých, 76 stredných, 69 veľkých podnikov a 3 podniky neuviedli svoju veľkosť) a začiatkom minulého roku na vzorke 234 slovenských podnikov (z toho bolo 105 malých, 74 stredných, 52 veľkých podnikov a 3 podniky neuviedli svoju veľkosť). Využitie outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 z hľadiska subjektívne hodnotenej stability prostredia, kde 1 predstavuje stabilné a 7 turbulentné prostredie, je uvedené v tab. 1. Nachádzajú sa v nej údaje o podiele využívania outsourcingu IPIS/IT a interval spôsobilosti pre tento podiel. Medzi podielom využívania outsourcingu IPIS/IT v rozdielne stabilnom prostredí nie je štatisticky významný rozdiel (p-hodnota je 0,509 126).

V tab. 2 sa nachádzajú údaje o využívaní outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 podľa delenia na malé, stredné a veľké pod-

niky. Prezentované rozdiely nie sú štatisticky významné (p-hodnota je 0,931 487).

Vo výskume, ktorý uskutočnil Accenture na vzorke 150 najväčších svetových spoločností z rebríčka Fortune 1000, využívalo outsourcing informačných technológií 27 % (Nittmann, 2003), čo nepredstavuje štatistický rozdiel oproti nami zistenému podielu využívania outsourcingu vo veľkých podnikoch (p-hodnota je 0,651 304), ale ani vo všetkých podnikoch spolu (p-hodnota je 0,301 162).

V tab. 3 sa nachádzajú údaje o využívaní outsourcingu IPIS/IT v roku 2004 podľa delenia na malé, stredné a veľké podniky. Prezentované rozdiely nie sú štatisticky významné (p-hodnota je 0,023 258). Rozdiel je medzi podielom využívania v malých a stredných podnikoch.

Medziročne možno konštatovať, že sa na Slovensku zvýšil podiel využívania outsourcingu IPIS/IT v malých podnikoch (p-hodnota je 0,046 205; rozdiel je 1,21 % až 21,31 %), stredných podnikoch (p-hodnota je 0,001 230; rozdiel je 10,94 % až 40,48 %) i veľkých podnikoch (p-hodnota je 0,021 856; rozdiel je 4,03 % až 36,77 %).

Tabuľka 1 Využívanie outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 v závislosti od stability prostredia

Stabilita prostredia (1)	Podiel využitia v % (2)	Interval spôsobilosti pre podiel využitia (3)
1	19,35	(7,45 %; 37,47 %)
2	21,57	(11,29 %; 35,32 %)
3	28,81	(17,76 %; 42,08 %)
4	24,44	(12,88 %; 39,54 %)
5	11,54	(2,45 %; 30,15 %)
6	25,00	(7,27 %; 52,38 %)
7	0,00	(0,00 %; 45,93 %)

Table 1 Utilization of IEIS/IT outsourcing in 2003 by environment stability
(1) environment stability, (2) proportion of utilization, (3) confidence interval for proportion of utilization

Tabuľka 2 Využívanie outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 podľa veľkosti podniku

Veľkosť podniku (1)	Podiel využitia v % (2)	Interval spôsobilosti pre podiel využitia (3)
Malé (4)	20,95	(13,62 %; 29,99 %)
Stredné (5)	22,97	(13,99 %; 34,21 %)
Veľké (6)	23,08	(12,53 %; 36,84 %)

Table 2 Utilization of IEIS/IT outsourcing in 2003 by company size
(1) company size, (2) proportion of utilization, (3) confidence interval for proportion of utilization, (4) small, (5) medium-sized, (6) large

Tabuľka 3 Využívanie outsourcingu IPIS/IT v roku 2004 podľa veľkosti podniku

Veľkosť podniku (1)	Podiel využitia v % (2)	Interval spôsobilosti pre podiel využitia (3)
Malé (4)	32,21	(25,92 %; 39,02 %)
Stredné (5)	48,68	(37,04 %; 60,43 %)
Veľké (6)	43,48	(31,58 %; 55,96 %)

Table 3 Utilization of IEIS/IT outsourcing in 2004 by company size
(1) company size, (2) proportion of utilization, (3) confidence interval for proportion of utilization, (4) small, (5) medium-sized, (6) large

Tabuľka 4 Využívanie úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 podľa od stability prostredia

Stabilita prostredia (1)	Využitie úplného outsourcing (2)		Využitie čiastočného outsourcingu(3)	
	podiel v % (4)	interval spoľahlivosti (5)	podiel v % (4)	interval spoľahlivosti (5)
1	33,3	(4,3 %; 77,7 %)	66,7	(22,3 %; 95,7 %)
2	0,0	(0,0 %; 28,5 %)	100,0	(71,5 %; 100,0 %)
3	11,8	(1,5 %; 36,4 %)	88,2	(63,6 %; 98,5 %)
4	9,1	(0,2 %; 41,3 %)	90,9	(58,7 %; 99,8 %)
5	0,0	(0,0 %; 70,8 %)	100,0	(29,2 %; 100,0 %)
6	25,0	(0,6 %; 80,6 %)	75,0	(19,4 %; 99,4 %)

Table 3 Utilization of full and part IPIS/IT outsourcing by environment stability

(1) environment stability, (2) full outsourcing utilization, (3) part outsourcing utilization, (4) proportion, (5) reliability interval

Tabuľka 5 Využívanie úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 podľa veľkosti podniku

Veľkosť podniku (1)	Využitie úplného outsourcing(2)		Využitie čiastočného outsourcingu(3)	
	podiel v % (4)	interval spoľahlivosti (5)	podiel v % (4)	interval spoľahlivosti (5)
Malé (6)	18,2	(5,2 %; 40,3 %)	81,8	(59,5 %; 94,8 %)
Stredné (7)	5,9	(0,1 %; 28,7 %)	94,1	(71,3 %; 99,8 %)
Veľké (8)	8,3	(0,2 %; 38,5 %)	91,7	(61,5 %; 99,8 %)

Table 5 Utilization of full and selective IEIS/IT outsourcing in 2003 by company size

(1) company size, (2) full outsourcing utilization, (3) selective outsourcing utilization, (4) proportion of utilization, (5) confidence interval for proportion of utilization, (6) small, (7) medium-sized, (8) large

Tabuľka 6 Využívanie úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v roku 2004 podľa veľkosti podniku

Veľkosť podniku (1)	Využitie úplného outsourcing(2)		Využitie čiastočného outsourcingu(3)	
	podiel v % (4)	interval spoľahlivosti (5)	podiel v % (4)	interval spoľahlivosti (5)
Malé (6)	25,0	(14,4 %; 38,4 %)	75,0	(61,6 %; 85,9 %)
Stredné (7)	15,2	(5,1 %; 31,9 %)	84,8	(68,1 %; 94,9 %)
Veľké (8)	12,5	(2,7 %; 32,4 %)	87,5	(67,6 %; 97,3 %)

Table 6 Utilization of full and selective IEIS/IT outsourcing in 2004 by company size

(1) company size, (2) full outsourcing utilization, (3) selective outsourcing utilization, (4) proportion of utilization, (5) confidence interval for proportion of utilization, (6) small, (7) medium-sized, (8) large

Tab. 4 prezentuje využívanie úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v delení podľa stability prostredia.

Pri tejto relatívne malej veľkosti jednotlivých vzoriek ide prakticky o rovnaký podiel využívania úplného a čiastočného outsourcingu (p-hodnota je 0,369 719).

Pre stabilitu prostredia ohodnotenú 2, 3 a 4 je možné vylúčiť, že podiel čiastočného a úplného outsourcingu je rovnaký (p-hodnota pre 2 je 0,000 003, pre 3 je 0,000 016 a pre 4 je 0,000 346). Aj pri ostatných úrovniach stability sa viac využíval čiastočný ako úplný outsourcing, ale kvôli malému počtu pozorovaní to nie je možné vylúčiť (p-hodnota pre úplne stabilné prostredie je 0,567 100, pre stabilitu ohodnotenú číslom 5 je to 0,100 000 a pre 6 je to 0,485 714).

Tab. 5 prezentuje využívanie úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v roku 2003 v delení na malé, stredné a veľké podniky.

Podiel využívania úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT bol v roku 2003 v rozlične veľkých podnikoch rovnaký (p-hodnota je 0,454 866). Je však možné vylúčiť, že pomer využívania čiastočného a úplného outsourcingu IPIS/IT je rovnaký v rovnako veľkých podnikoch (v malých podnikoch je p-hodnota 0,000 000, v stredných je p-hodnota 0,000 000 a vo veľkých je p-hodnota 0,000 107). Podniky v prevažnej miere využívajú čiastočný outsourcing.

Tab. 6 prezentuje využívanie úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v roku 2004 v delení na malé, stredné a veľké podniky.

Podiel využívania úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT bol v roku 2004 v rozlične veľkých podnikoch rovnaký (p-hodnota je 0,328 169). Je však možné vylúčiť, že pomer využívania čiastočného a úplného outsourcingu IPIS/IT je rovnaký v rovnako veľkých podnikoch (v malých podnikoch je p-hodnota 0,000 000, v stredných je p-hodnota 0,000 000 a vo veľkých je p-hodnota 0,000 000). Podniky v prevažnej miere využívajú čiastočný outsourcing.

Medziročne sa nezmenil pomer využívania úplného a čiastočného outsourcingu IPIS/IT v malých podnikoch (p-hodnota je 0,569 868), v stredných podnikoch (p-hodnota je 0,416 313) a ani vo veľkých podnikoch (p-hodnota je 1,000 000).

Záver

Výsledky výskumu využívania outsourcingu IPIS/IT v podnikoch na Slovensku ukázali, že minulý rok ho využívala vyše päťtiny podnikov a tohto roku už vyše tretina podnikov. Nebola zistená závislosť podielu využívania outsourcingu IPIS/IT od stability prostredia. V minulom roku súčasť nebola zistená závislosť od veľkosti podniku meranej počtom zamestnancov, ale v tohtoročnom výskume, ktorý sa uskutočnil na väčšej vzorke,

bol zistený rozdiel podielu využívania outsourcingu IPIS/IT medzi malými a strednými podnikmi. Závislosť od stability prostredia a ani od počtu zamestnancov sa nezistila pri skúmaní využívania outsourcingu IPIS/IT v delení na úplný a čiastočný. Slovenské podniky v súčasnosti uprednostňujú využívanie čiastočného outsourcingu IPIS/IT, čo je v súlade s celosvetovými trendmi v oblasti využívania outsourcingu IPIS/IT.

Súhrn

Cieľom príspevku je definovať poskytovateľa aplikačných služieb, poukázať na typy a možné výhody využívania outsourcingu integrovaných podnikových informačných systémov a informačných technológií (IPIS/IT) a s nimi spojené problémy a riziká. V článku je analyzovaná úroveň využívania outsourcingu IPIS/IT v slovenských podnikoch podľa stability prostredia a počtu zamestnancov. Následne sú porovnané výsledky s výskumom firmy Accenture uskutočneného tohto roku v USA v podnikoch z rebríčka Fortune 1000.

Kľúčové slová: integrovaný podnikový informačný systém, informačná technológia, outsourcing, empirický výskum

Literatúra

- ČARNICKÝ, Š. 2003. Nové postavenie a úlohy manažérskych informačných systémov podnikov. *Ekonomický časopis*, roč. 51, 2003, č. 5, s. 570–591. ISSN 0013-3035
 DELINA, R. - VAJDA, V. 2003. Príklad podpory rozhodovania pri aplikácii infokomunikačných technológií. In: AT&P Journal, roč. 10, 2003, č. 9, s. 93–94. ISSN 1335-2237

HENNYEYOVÁ, K. 2002. Informačné systémy a informačné technológie ako faktory podnikovej úspešnosti. In: Faktory podnikovej úspešnosti 2002. Liptovský Ján : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2002, s. 178–182. ISBN 80-8069-138-X

KARAS, L. - SCHMOTZER, M. 2001. Čo by mal vedieť manažér o audite outsourcingu informačných systémov firiem. In: MendelNet 2001. Brno : Provozné ekonomická fakulta, Mendelova zemedeľská a lesnická univerzita v Brně, 2001, s. 277–280. ISBN 80-7302-022-8

KUČERA, M. 2003. Analýza ekonomickej prínosu a finančných nákladov informačných systémov podnikateľských subjektov. In: Acta oeconomica et informatica, roč. 7, 2003, č. 2, s. 46–48. ISSN 1335-2571

LANČARIČ, D. 2002. Bude „outsourcing“ novým slovenským termínom? In: Teoretické aspekty prierezových ekonomík. Košice : Royal Unicorn, 2002. ISBN 80-968128-9-0

NITTMANN, I. 2003. Outsourcing v praxi. In: Moderní řízení, roč. 38, 2003, č. 1, s. 32–33. ISSN 0026-8720

ROMANOVÁ, A. 2002. Využívanie outsourcingu informačných technológií v podnikoch na Slovensku. In: Ekonomika, financie a manažment podniku. Bratislava : Fakulta podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave, 2002, s. 357–360. ISBN 80-225-1240-0

RUSSEV, S. T. 1997. Informačné technológie. Bratislava : Ekonóm, 1997. ISBN 80-225-0844-6

TOROPILOVÁ, M. 2003. Outsourcing ako strategická celopodniková iniciatíva. In: Ekonomika firiem 2003. Sninské Rybníky : Podnikovohospodárska fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach, 2003, s. 370–376. ISBN 80-2251737-2

Kontaktná adresa:

doc. Ing. Štefan Čarnický, PhD., Ing. Mgr. František Sudzina, PhD., Katedra manažmentu, PHF EU Bratislava, Tajovského 13, 041 30 Košice, tel.: 055/62 23 814, e-mail: sudzina@euke.sk

Acta oeconomica et informatica 2

Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitriae, 2004, s. 44–48

ANALÝZA TVORBY A VÝVOJA HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU PODNIKU

ANALYSIS OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF A COMPANY ECONOMIC RESULT

Lubomír GURČÍK

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Net operating margin per hectare of agricultural land is an economic category representing added value reduced by depreciation and personal expenses. The value of this indicator is noticeably higher in the group of enterprises farming in worse soil and natural conditions. In spite of it the operating economic result per hectare of agricultural land was in the year 2000 in the group of enterprises of the first region 1 756 Sk (economic result per enterprise 466 Sk). The enterprises farming in the second region suffered a loss 1 518 Sk (loss per enterprise 1 052 Sk). Added value decreased in both groups of enterprises, in the first group by 4.3 % (by 94 Sk per 2 100 Sk per hectare of agricultural land) and in the second group by 16.5 % (by 2 479 Sk per 12 517 Sk per hectare of agricultural land). This decrease influenced negatively the development of net operating margin mainly in the group of enterprises farming in better soil and natural conditions.

Key words: economic result, added value, fixed costs, variable costs, net operating margin

Pri určovaní podnikovej stratégie a pri stanovovaní dlhodobých cieľov prevláda tzv. pluralitné chápanie cieľov. Podnik sleduje celú sústavu cieľov, z ktorých ekonomické, ako je zisk, trhová

hodnota firmy, likvidita, zastúpenie na trhu a iné majú dominantný charakter. Mnohí autori zaobrájajúci sa ekonómiou považujú zisk za prioritný cieľ podnikateľskej činnosti. Nie